

CTIF Pohjoismainen kokous

9.-11.1.2017 Slangerup, Tanska

Osallistujat:

Tanskan CTIF	Lars Rosenwanger Kim Lintrup Peter Hofman-Bang
Ruotsin CTIF	Hans Andersson Tore Eriksson Morgan Olsson
Norjan CTIF	Ole J. Hansen Peter Due Per Arne Lindvik Ove Brandt
Suomen CTIF	Taina Hanhikoski

Lisäksi tiistaipäivän teemaseminaariin osallistui 17 paikallista toimijaa (palolaitoksilta, yrityksistä jne).

CTIF Ruotsi

- Uudenvuoden aattona koettiin bensiiniin kastettujen kivien heittämistä, rakettien ohjausta autoja päin ja muuta väkivaltaa pelastushenkilöstöä kohtaan useassa kaupungissa (Rinkeby, Kristianstad, Malmö). Rinkebyssä nuoret miehet olivat tähdänneet poliiseja, mutta osuneet pelastushenkilöstöön vahingossa.
- Ruotsin ilotuliteyhdistys Sveriges Fyrverkeri Branschförbund (SFB) julkaisi tämän johdosta tiedotteen, jossa kerrottiin, että tulitemyynti ja niiden käyttö tulee jatkossa olemaan rajattua. MSB:n kanssa keskustellaan, olisiko tiettyjen tuotteiden myynti yleisesti kiellettävä. Linkki tiedotteeseen: <http://sfb.nu/?ddownload=129>
- Ruotsin 12 000 osa-aikaista palomiestä ovat tyytymättömiä uuteen sopimukseen, jonka myötä työaikalisät ja autoetu poistuvat. Osa on jopa eronnut työstään.
- Perfluorattuja alkyylidisteitä (PFAS) sisältävien sammutusvaahtojen ympäristövaikutuksia on käsitelty tapauksessa, jossa palomiehet olivat käyttäneet enemmän yhdisteitä sisältävää vaahtoa toisen sijaan. Mikäli vaahtoa on käytetty turhaan, kyseessä voi olla ympäristörikos.
- Ruotsissa on sattunut lyhyen ajan sisään kolme palomiehen kuolemaa (työssä).
- Lisäksi vielä tuntemattomasta syystä hälytysten määrä on lisääntynyt Ruotsissa viime aikoina huomattavasti.
- Parin vuoden takaisten metsäpalojen vuoksi on MSB:ssä laadittu hallintaohjeistus, joka sisältää mm. kahdeksan ehdotusta:
 - Yhteiskunnan kriisivalmiuden periaatteiden muuttaminen
 - Lääninhallitusten yhteistyön harmonisointi kriisitilanteissa

- MSB:n mandaatin selventäminen resurssien priorisoimiseksi
- Toimintamäärärahojen varaaminen valtion budjettiin
- Korostaa viranomaisille kriisivalmiuden sekä kokonaismaanpuolustuksen tärkeyttä ja niiden huomioimista hankinnoissa, kehittämisessä ja resurssien hyödyntämisessä
- Selvittää geodatan ja "geostöd":n (en tiedä mitä se on, paikkatietoa?) käyttömahdollisuuksia
- Tarkastella kysymyksiä ohjauksesta, organisoinnista ja päävastuista kunnallisessa pelastustoimessa
- Selvittää nopeasti millaista sääntelyä tarvitaan hätätilanteiden hallinnassa

MSB:n esitys, jonka Morgan Olsson piti lyhennettynä, löytyy osoitteesta

https://www.msb.se/Upload/Utbildning_och_ovning/Konferenser_seminarier/Dokumentation/Kunskapsplattform%20ledning%202016/Regeringsuppdrag%20St%C3%A4rkt%20krisberedskap%20Anna%20Johansson%20Anders%20Fridborg%20Emelie%20Danielsson.pdf.

CTIF Norja

- Norjan CTIF on pitänyt vuonna 2016 seminaareja sähköautojen tulipaloista sekä metsäpaloista; vuonna 2017 seminaarit ovat aiheista tunnelipalot ja lentokenttien pelastustoiminta.
- Norjan CTIF saa rahoituksensa jäsenmaksuista, sponsoreilta (DSB – Gjensidige, Avinor, Oslo Lufthavn, "Skogbrand") ja seminaarimaksuista.
- Norjassa kiinteiden kaasusammutusjärjestelmien käyttö on lisääntynyt (faste gasslokkesystemer), uusia riskikohteita joita ei tavallisesti suojata kaasulla (mm. kodit, hotellit ja päiväkodit)
- Norjassa on käynnistetty uusi öljynporaus Pohjanmerellä, uudelta Ivar Aasenin kentältä arvioidaan saavan 146,6 miljoonaa tynnyriä öljyä ja 4,4 miljardia sm³:aa kaasua.
- Palo- ja pelastustoimen kehittämisohjelma Palotikas (Brannstigen) on käynnissä, jossa pohditaan tulevaisuuden palo- ja pelastustoimea, parempia palveluita hätätilanteissa, riskeihin perustuvaa ehkäisyä ja uutta koulutusta.
- Norjan pelastustoimi on myös muutoksessa: maassa on ollut 64 eri hätäkeskusta (8 palokunnan, 27 poliisin ja 19 terveydenhuollon). Uuden päätöksen mukaan poliisin ja pelastuslaitosten keskuskeskukset yhdistetään. Maahan tulee 12 uutta alueellista pelastuskeskusta (Lokale Redningssentraler LRS).

CTIF Suomi

- Suomen CTIF:n osalta ajankohtaisina asioina mainittiin viime vuoden Delegates' Assembly ja tänä vuonna tulevat kisat, johon Suomi lähettää yhteensä 10 joukkuetta, josta yksi tyttöjoukkue
- Kansallisen komitean uusi puheenjohtaja valitaan 2017 alkuvuoden aikana
- Vuosi 2018 tulee olemaan kansallisen komitean 50. toimintavuosi, joten jotain erikoista lienee luvassa
- Esiteltiin Suomen pelastustoimen uudistus ja todettiin, että tuleva laitoksien määrä lienee 18
- Todettiin myös, että tässä tapauksessa Uudenmaan laitos tulisi olemaan toiseksi suurin Pohjoismaissa Tukholman jälkeen; 10 kuntaa ja 1,7 miljoonaa asukasta.
- Lisäksi mainittiin sisäisen turvallisuuden strategia, joka on valmistelussa, sekä Suomi100 -juhlallisuuksien, joissa SPEK on mukana (Nuku rauhassa ja Naisjärjestöjen Keskusliiton haaste 100 tasa-arvotekoa -kampanjaan)

- Kerrottiin myös, että SPEKin hallituksella on uusi puheenjohtaja (Helsingin pelastuskomentaja Simo Weckstén).
- Lopuksi käytiin Suomen aloitteesta keskustelua komissioiden ja työryhmien työskentelytavoista ja niiden kehittämistä. Aihe sai kannatusta muista Pohjoismaista.
- Keskusteltiin myös pohjoismaisen kokouksen muuttamista työryhmäksi, joka antaisi kokouksen päätöksille virallisemmän statuksen. Pohdittiin myös laajentamista esimerkiksi Baltian maihin.

CTIF Tanska

- Tanskan CTIF:ssä on 24 jäsentä, sekä yrityksiä että yksityisiä henkilöitä
- Jäsenmaksu vaihtelee 500 ja 1500 kruunun välillä
- Tanskan uuden rahoitussopimuksen myötä pelastustoimen yksiköt ovat nykyään max. 20 kunnan yhteisiä tehostamisen vuoksi
 - Valtion pelastustoimea sopeutetaan vuonna 2015: 25 miljoonalla, 2016: 75 miljoonalla ja 2017: 125 miljoonalla, ja tehtäviä siirretään kunnille
- Pelastustoimen uudistuksen myötä Tanskassa on 1.1.2016 alkaen ollut 24 pelastuslaitosta entisen 86 sijaan.
- Lisäksi tarve on uudistaa lakeja (pelastuslaki, ilotulitelait, väestönsuojalait)
- Beredskabstyrelse on osallistunut rakenneuudistukseen
- Tanskassa on laadittu kansallinen palontorjuntastrategia (national brandforebyggelsestrategi)
 - <http://danskeberedskaber.dk/wp-content/uploads/2016/11/Forebyggelsesstrategi-UDKAST-til-pr%C3%A6sentation-for-FLG-2016-11-15-002.pdf>
- Rakennuslainsäädäntöön on tullut muutoksia mm. sertifiointijärjestelmän osalta

CTIF

- CTIF:lle ollaan parhaillaan laatimassa sisäistä säännöstöä ja taloussääntöjä, joihin Suomikin lähetti kommenttinsa. Tavoitteena on laatia selkeät ja tasapuoliset säännöt.
- CTIF on ottamassa nettipohjaisia kokouksia testaukseen.
- Yhteistyö CFPA-Euopen kanssa edistyy, Tore oli tavannut Tommy Arvidssonin. Arvidsson oli ehdottanut, että CTIF ratifioisi sopivia suosituksia ja jakaisi niitä omista sidosryhmissään. Asiaan suhtauduttiin suopeasti.
- Euroopakomission uusi puheenjohtaja on Irlannin Seamuss Murphy.
- Uusi työryhmä aloittaa toimintansa: Fire investigation, ensimmäinen kokous 25.-26.5.
- Lisäksi on suunniteltu ICT-työryhmän perustamista keväällä.
- CTIF:llä on uusi projekti Fire Behaviour

Palokuntatoiminnan ulkoistaminen

Kokouksessa pidettiin seminaari aiheesta palokuntatoiminnan ulkoistaminen. Aihe on ollut entistä enemmän esillä Tanskassa sen jälkeen, kun kunnallinen pelastustoimi on käynyt läpi laajamittaisen rakenteellisen uudistuksen. Ulkoistamisella on kuitenkin pitkä, lähes satavuotinen historia, joka alkaa Sophus Falckista. Hän tarkkaili Christiansborgin paloa vuonna 1884 ja näki, miten järjestäytymättömästi paloprikaatit hoitivat hommaansa. Falck perusti samannimisen yhtiönsä vuonna 1906. Tulipalot eivät kuitenkaan tuoneet aluksi leipää Falckin pöytään vaan ambulanssitoiminta, muu pelastustoimi ja raskas tavaraliikenne.

Fremmelevin tulipalon aikana 1921 tapahtui jotakin ratkaisevaa Tanskan palokuntatoiminnan ulkoistamisen kannalta. Odensen palokunta kutsuttiin sammuttamaan tulipalo, mutta vakuutusyhtiö maksoi vain kolmasosan palontorjunnan lähtöhinnasta. Se aiheutti hälinää kaupunginvaltuustossa, jossa myöhemmin sovittiin, että tulipalot sammutettaisiin seurakunnissa ennakkoperintärekisterin merkintöjen perusteella tai erillisellä päätöksellä. Tämä pohjusti tien Falckille, joka alkoi myydä tilauksia seurakunnille.

Paljon on tapahtunut sen jälkeen, kun oli laillista ulkoistaa palokuntatoiminta. Viime vuonna kuntien pelastustoiminta kävi läpi perusteellisen rakennemuutoksen ja hätäyksiköiden määrä väheni 87:stä 24:ään. 19 niistä on niin sanottuja koordinoitua hätäkeskuksia, joissa useat kunnat työskentelevät yhdessä. Viimeinen yksikkö on Bornholm, joka toimii nk. saariyksikkönä (ø-beredskab).

Tanskassa käsitellään suurin osa kunnallisen pelastustoimen tehtävistä joko vapaaehtoisen palokunnan tai Falckin toimesta. Jälkimmäisellä on sopimukset paloasemista 19 yksikössä 24:stä. Tanskassa Falck on suurin yksityisten palokuntien tuottaja. Kilpailu markkinoilla on erittäin pientä. Toisin kuin monet muut julkiset palvelut, palontorjunnassa voidaan tuottaa kevyttä järjestelmää, koska se on luonteeltaan monimutkainen palvelu, jossa on vähän kilpailua, eikä siinä ole rajat ylittävää intressiä. Rajoitettu, kevyt järjestelmä tarkoittaa, että tarjouskilpailu on joustavampaa ja tarjoaa puitteet neuvottelujen ja vuoropuhelun hyväksi.

Kritiikkiäkin on tullut. Uudistuksen aikana puhutaan paljon tehtävien ulkoistamisesta, ja tavoitteena tuntuu olevan suurempi tehokkuus pienemmällä rahalla. Keskustelua ei kritiikin mukaan sen sijaan ole käyty siitä, voisiko tilalla olla jotain muuta. Samaa tuotetta kun on hankala tuottaa pienemmällä rahalla, kun on kyse palokuntatoiminnasta.

Kokouksen päätöksiä

- Laaditaan kirjelmä Executive Commissionille ja pyydetään selventämään komission ja työryhmien tavoitteita ja toimintasuunnitelmia.
- Ilmaistaan pohjoismaiden eriävä mielipide terveystoimikomitean nykyasuun, joka ei keskity lainkaan palomiesten terveyteen tällä hetkellä. Tuodaan esiin, että ei tarvitse olla lääkäri osallistuakseen komission kokouksiin.
- Otetaan yhteyttä Islantiin ja tarjotaan CTIF:n kokeilujäsenyyttä ja mahdollisuutta osallistua myös pohjoismaiseen kokoukseen.
- Pohditaan, tehdäänkö pohjoismaisesta tapaamisesta työryhmä
- Seuraava kokous: Suomessa 8.-12.1.2018.

